

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Чернігівська політехніка»
*Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та
 адміністрування*

Кафедра менеджменту та адміністрування

РОБОЧА ПРОГРАМА

**Теорія та практика функціонування публічного управління
 та адміністрування**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Руденко О.М.

(підпис) (прізвище та ініціали)

« 21 » січня 2025 р.

Розробник (-и): Олійченко І.М., професор, д.держ.упр., професор
 (прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь і вчене звання) (підпис)

Робочу програму навчальної дисципліни обговорено на засіданні кафедри *менеджменту та
 адміністрування*
 (назва кафедри)

Протокол від «21» січня 2025 р. № 2

Узгоджено з гарантом освітньої програми: _____
 (підпис) (прізвище та ініціали)

1. Загальна інформація про дисципліну.

Тип дисципліни	Обов'язкова.
Мова викладання	українська.
Рік навчання та семестр	2 рік 1 семестр, спеціальність 281 "Публічне управління та адміністрування", освітньо-професійна програма "Публічне управління та адміністрування", перший (бакалаврський) рівень вищої освіти.
Викладач (-і)	Олійченко І.М., професор, д.держ.упр.
Профайл викладача (-ів)	https://pumo.stu.cn.ua/wp-content/uploads/2023/10/profil-vykladacha_oliychenko.pdf
Контакти викладача	E-mail: i.oliychenko@stu.cn.ua

2. Анотація курсу. Курс розроблено таким чином, щоб надати учасникам необхідні знання з питань публічного адміністрування й набути практичні вміння й навички щодо застосування законів, принципів, методів, технологій та процедур в управлінні суб'єктами публічної сфери; формування компетенцій, необхідних для виконання функцій та реалізації повноважень керівника (фахівця) суб'єкта публічного адміністрування, в тому числі для органів державної влади і місцевого самоврядування, застосування механізмів взаємодії публічної влади та волонтерства.

3. Мета та цілі курсу. Формування у здобувачів вищої освіти сучасну систему знань про природу та теоретичні засади управління та адміністрування, виробити вміння здійснювати ефективне управління органами публічної влади, використовуючи сучасні управлінські технології та інструментарій.

Завдання, які вирішуються в процесі вивчення дисципліни є розкриття:

1. Ознайомити студентів з основними теоретичними концепціями, моделями та принципами публічного управління і адміністрування.
2. Розкрити структуру, функції та повноваження суб'єктів публічного управління в Україні та інших країнах.
3. Дослідити сучасні підходи, інструменти та технології управлінської діяльності у публічному секторі.
4. Сформувати вміння аналізувати управлінські ситуації, приймати обґрунтовані рішення та здійснювати оцінювання ефективності управлінських дій.
5. Сприяти розвитку професійних компетентностей, необхідних для управління процесами в органах державної влади, місцевого самоврядування та інших публічних інституціях.
6. Вивчити сучасні виклики і тенденції трансформації публічного управління, зокрема цифровізацію, децентралізацію, євроінтеграційні процеси.
7. Розвивати критичне мислення та етичну відповідальність у контексті здійснення публічного управління.

4. Результати навчання. Під час вивчення дисципліни здобувач вищої освіти (ЗВО) має набути або розширити наступні загальні (ЗКх) і фахові (ФКх) компетентності, досягти або вдосконалити наступні програмні результати навчання (ПРН), передбачені освітньою програмою:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності у галузі публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та наукових методів публічного адміністрування і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК8 – Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК13 – Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності).

ФК10 – Здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування.

ФК11 – Здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування.

ФК14 – Здатність розуміти і враховувати соціальні, екологічні, етичні, правові та економічні аспекти, що впливають на формування рішень у сфері публічного управління.

ПРН7 – Уміти організовувати та брати участь у волонтерських/культурно-освітніх/спортивних проектах, спрямованих на формування здорового способу життя/активної громадської позиції.

ПРН8 – Розуміти та використовувати технології вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень

ПРН11 – Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формувати рекомендації в межах своєї компетенції.

ПРН12 – Уміти налагодити комунікацію між громадянами та органами державної влади і місцевого самоврядування.

ПРН17 – Вміти проектувати системи публічного управління на різних рівнях влади відповідно до тенденцій соціально-економічного розвитку та стандартів електронного врядування.

5. Пререквізити. Враховуючи послідовність накопичення знань та інформації, для початку вивчення дисципліни здобувач вищої освіти повинен прослухати такі курси: «Управління змінами», «Корпоративне управління», «Менеджмент організацій».

6. Обсяг курсу.

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	32
Практичні заняття	28
Самостійна робота	120
Індивідуальне завдання – контрольна робота	
Всього кредитів – <i>вказати кількість кредитів</i>	180 годин, 6 кредитів

Форма проведення занять: лекції, лабораторні заняття, самостійна робота – з використанням системи дистанційного навчання Moodle, літератури, відеоматеріалів..

7. Тематика курсу..

Змістовий модуль 1. Публічне адміністрування як системне явище в суспільстві

Тема 1. Предмет і методологічна основа публічного адміністрування

Основні підходи до розуміння публічного адміністрування та його еволюція. Предметна сфера публічного адміністрування та його методологічна основа. Співвідношення управління та адміністрування. Публічне адміністрування як напрям наукових досліджень, сукупність знань, сфера діяльності та навчальна дисципліна.

Тема 2. Публічне адміністрування : історія та сучасність

Формування та розвиток теорій управління суспільством і країною. Основні теорії та школи управління суспільством і країною другої половини ХХ століття. Соціально-інженерний та гуманітарний підходи. Концепція раціонального вибору та «новий менеджери́зм».

Змістовий модуль 2. Організація публічного адміністрування

Тема 3. Громадянське суспільство як суб'єкт формування цілей публічного адміністрування

Основні етапи формування та еволюції громадянського суспільства. Сутнісні характеристики громадянського суспільства. Місце і роль громадських організацій у публічному адмініструванні. Громадянське суспільство як сфера формування єдиного комплексу цінностей та відносин.

Тема 4. Публічне адміністрування та влада

Феномен влади. Публічна влада та публічне адміністрування. Влада як основний засіб публічного адміністрування. Механізм взаємодії влади та публічного адміністрування. Держава як суб'єкт політичної влади. Економічна влада. Взаємозв'язок і взаємозалежність політичної та економічної влади.

Тема 5. Публічне адміністрування як процес вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень

Управлінське рішення як наукова категорія. Пріоритетність політичного вибору цінностей та цілей. Визначення цінностей та цілей – визначальна ланка прийняття рішень. Роль конкуренції в процесі прийняття рішень. Взаємовідношення суб'єкта та об'єкта прийняття рішень. Послідовність етапів прийняття рішень. Динаміка виконання рішень.

Змістовий модуль 3. Публічне адміністрування в соціальній та економічній сферах

Тема 6. Механізми та технології публічного адміністрування

Механізм публічного адміністрування. Система механізмів публічного адміністрування. Технології публічного адміністрування. Поділ механізмів публічного адміністрування за видами владних суб'єктів.

Тема 7. Результативність та ефективність публічного адміністрування

Поняття результативності та ефективності публічного адміністрування. Фактори результативності та ефективності публічного адміністрування. Результативність та ефективність публічного адміністрування. Критерії результативності та ефективності публічного адміністрування. Фактори підвищення ефективності публічного адміністрування.

Тема 8. Публічне адміністрування та економіка

Основні напрями формування та розвитку сучасної економічної системи. Основні ознаки ринкової соціально орієнтованої економіки. Основні характеристики сучасної економічної системи. Основні напрями державного регулювання економікою. Принципи оцінювання ефективності реалізації соціальної політики.

8. Система оцінювання та вимоги.

Загальна система оцінювання курсу	Поточний контроль проводиться шляхом спілкування із студентами під час лекцій та консультацій, рішення задач під час виконання самостійної та контрольної роботи. За темами „Публічне адміністрування : історія та сучасність” після завершення розгляду змістового модуля №1 та „Публічне адміністрування та економіка” наприкінці семестру проводяться самостійні роботи. Контрольна робота проводиться за темою „Результативність та ефективність публічного адміністрування” після завершення розгляду змістового модуля №2. Варіанти завдань до самостійних та контрольної роботи знаходяться в пакеті документів на дисципліну. Бали, які набрані студентом під час поточного контролю, дораховуються до модульних оцінок. Підсумковий контроль включає модульний та семестровий контроль. Модульний контроль проводиться у вигляді письмової відповіді на теоретичне запитання та вирішення практичної задачі. Семестровий контроль за результатами вивчення дисципліни проводиться в останній атестаційний тиждень семестру (сесію) шляхом зваженого додавання результатів модульного контролю та постановки підсумкової оцінки до екзаменаційної відомості. Залікова оцінка виставляється відповідно до шкали оцінювання, що наведена в наступному розділі. У випадку, якщо студент хоче підвищити оцінку, отриману за балами, набраними протягом семестру, він за власним бажанням може скласти екзамен з трьома теоретичними питаннями. В цьому випадку всі набрані протягом семестру бали анулюються, а в екзаменаційну відомість виставляється оцінка, отримана під час складання екзамену. Питання до заліку знаходяться в пакеті документів на дисципліну.
Вимоги до контрольної роботи	Правильно виконана контрольна робота, з дотриманням усіх вимог до оформлення, вчасно та в повному обсязі, оцінюється в 15 балів. Якщо робота виконана вчасно, у повному обсязі, але з помилками, з порушеннями вимог до оформлення, то при оцінюванні від максимальної оцінки (15

	балів) знімається 1,0 бал за кожну помилку. При цьому робота повертається на доопрацювання, а оцінка, отримана під час першої перевірки, є остаточною. Несвоєчасно виконана робота оцінюється в 0 балів
Практичні заняття	Оцінка 5 балів за практичну роботу виставляється здобувачам вищої освіти за умови виконання завдання та його усний захист виконаної практичної роботи при відповідності усім визначеним критеріям. Відсутність будь-якого компонента знижує оцінку
Умови допуску до підсумкового контролю	Здобувачі вищої освіти, які повністю закінчили всі види робіт, передбачених навчальним планом та набрали необхідну кількість балів (за системою розподілу балів для здобуття вищої освіти) допускаються до підсумкового контролю - заліку

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Модуль за тематичним планом дисципліни та форма контролю		Кількість балів
Змістовий модуль 1. Публічне адміністрування як системне явище в суспільстві		0.....15
1	Теоретичне питання	0.....5
2	Практичне завдання	0.....5
3	Результат поточного контролю	0.....5
Змістовий модуль 2. Організація публічного адміністрування		0.....15
1	Теоретичне питання	0.....5
2	Практичне завдання	0.....5
3	Результат поточного контролю	0.....5
Змістовий модуль 3. Публічне адміністрування в соціальній та економічній сферах		0.....15
1	Теоретичне питання	0.....5
2	Практичне завдання	0.....5
3	Результат поточного контролю	0.....5
Контрольна робота		0.....15
Усього поточний і проміжний модульний контроль		0...60
Семестровий контроль (диференційований залік)		0...40
Разом		0...100

Шкала оцінювання результатів навчання

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою (екзамен)	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики, атестації	для заліку

90 – 100	A (відмінно)	відмінно	зараховано
82-89	B (дуже добре)	добре	
75-81	C (добре)		
66-74	D (задовільно)	задовільно	
60-65	E (достатньо)		
0-59	FX (незадовільно)	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано з можливістю повторного складання

9. Політики курсу. «У випадку, якщо здобувач протягом семестру не виконав у повному обсязі всіх видів навчальної роботи, має невідпрацьовані лабораторні роботи або не набрав мінімально необхідну кількість балів (25), він не допускається до складання екзамену під час семестрового контролю, але має право ліквідувати академічну заборгованість у порядку, передбаченому [«Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів НУ «Чернігівська політехніка»»](#). Повторне складання екзамену з метою підвищення позитивної оцінки не дозволяється. У випадку повторного складання екзамену всі набрані протягом семестру бали анулюються, а повторний диференційований екзамен складається у вигляді тестування.

До загальної політики курсу відноситься дотримання принципів відвідування занять у відповідності до затвердженого розкладу, а також вільного відвідування лекційних занять для осіб, які отримали на це дозвіл відповідно до [«Порядку надання дозволу на вільне відвідування занять здобувачам вищої освіти НУ «Чернігівська політехніка»»](#). Запорукою успішного вивчення дисципліни є активність та залучення під час проведення практичних та лекційних занять – відповіді на запитання викладача (як один з елементів поточного контролю), задавання питань для уточнення незрозумілих моментів, вирішення практичних завдань. Консультації відбуваються в аудиторіях університету у відповідності до затвердженого розкладу або ж особистих чи групових консультацій (через вбудований форум) на сторінці курсу в системі дистанційного навчання НУ «Чернігівська політехніка».

Політика дедлайнів

Своєчасність здачі практичної роботи оцінюється в 0,5 балу за кожну практичну роботу. Своєчасність здачі контрольної роботи оцінюється в 1 бал. Відповідно, максимальна оцінка за невчасно здані роботи зменшується на зазначену кількість балів. Виключенням може бути наявність поважних причин несвоєчасної здачі зазначених робіт (хвороба, участь в зазначений час в інших видах навчальної, наукової чи організаційної роботи, офіційна робота за фахом тощо).

Політика користування ноутбуками / смартфонами

Прохання до здобувачів тримати смартфони переведеними у беззвучний режим протягом лекційних та практичних занять, так як дзвінки, переписки та спілкування у соціальних мережах відволікають від проведення занять як викладача, так й інших здобувачів. Ноутбуки, планшети та смартфони не можуть використовуватися в аудиторіях під час занять та під час проведення підсумкового контролю (за виключенням проходження тестового контролю в системі Moodle).

Політика заохочень та стягнень

За результатами навчальної, наукової або організаційної діяльності здобувачів вищої освіти за курсом їм можуть нараховуватися додаткові бали – до 10 балів, у залежності від вагомості досягнень. Види позанавчальної діяльності, за якими здобувачі вищої освіти заохочуються додатковою кількістю балів: участь у міжнародних проектах, наукові дослідження, тези, участь у науково-практичних конференціях, винаходи, патенти, авторські свідоцтва за напрямками курсу.

Політика академічної доброчесності

Академічна доброчесність повинна бути забезпечена під час проходження даного курсу, зокрема при виконанні лабораторних, контрольних та контрольних робіт (КР/КП) (принципи описані у [Кодексі академічної доброчесності НУ «Чернігівська політехніка»](#)). Списування під час проміжного та підсумкового контролів, виконання практичних завдань на замовлення, підказки вважаються проявами академічної недоброчесності. Від усіх слухачів курсу очікується дотримання академічної доброчесності у зазначених вище моментах. До здобувачів вищої освіти, у яких було виявлено порушення академічної доброчесності, застосовуються різноманітні дисциплінарні заходи (включаючи повторне проходження певних етапів).

Правила перезарахування кредитів

Кредити, отримані в інших закладах вищої освіти, а також результати навчання у неформальній та/або інформальній освіті, можуть бути перезараховані викладачем у відповідності до положення [«Порядок визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін у НУ «Чернігівська політехніка»»](#). Визнання результатів навчання у неформальній освіті розповсюджується на окремі змістові модулі (теми) навчальної дисципліни.

10. Рекомендована література.

Базова література

1. Бакуменко В.Д. Особливості публічного управління та адміністрування: навч. посіб. / В. Д. Бакуменко [та ін.] К. : Вид-во Ліра-К, 2016. 256 с.
2. Вступ до публічного адміністрування : навчальний посібник / Н. Л. Гавкалова, Т. А. Власенко, Л. Ю. Гордієнко та ін. ; за заг. ред. докт. екон. наук, професора Гавкалової Н. Л. Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. 382 с.
3. Гринь Д.В. (2021). Інструменти удосконалення взаємодії між органами публічної влади та громадянами. Інвестиції: практика та досвід. № 10/2021. DOI: 10.32702/23066814.2021.10.137. URL: www.investplan.com.ua/pdf/10_2021/22.pdf.
4. Нагаєв В.М. Публічне адміністрування: електронний навчальний посібник / В.М. Нагаєв. Х.: ХНАУ, 2018. 278 с.
5. Основи публічного адміністрування: навчально-методичний посібник /уклад.: Н.П. Матюхіна, М.С. Ковтун, О.М. Соловійова та ін. Харків: Нац. юрид.ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2016. 79 с.
6. Основи публічного адміністрування: навчально-методичний посібник / уклад.: Н. П. Матюхіна та ін. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2016. 79 с. URL: <https://cryspos.ru/gosudarstvennoe-i-municipalnoe-upravlenie/nagaiev-v-m-publichne-administruvannja>
7. Публічне адміністрування в Україні: навч. посібник / В.Б. Дзюндзюк, Н.М. Мельтюхова, Н.В. Фоміцька та ін. [за заг. ред. В.В. Корженка, Н.М. Мельтюхової]. Х.: Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2011. 305 с.
8. Токар М. Громадські організації України в системі розвитку публічно-управлінських відносин: монографія / Львівський регіональний інститут державного управління НАДУ при Президентіві України. Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2020. 412 с.
9. Ястремська О. М. Публічне адміністрування : навчальний посібник. Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 132 с.
10. Galbraith, Jay R. 1995. Designing Organizations: An Executive Briefing on Strategy, Structure and Process. San Francisco: Jossey-Bass Publishers.
11. Hesselbein, Frances, Marshall Goldsmith, and Richard Beckhard. 1996. The Leader of the Future: New Visions, Strategies, and Practices for the Next Era. San Francisco: Jossey-Bass.
12. Lawler III., E.E., S.A. Mohrman, and G. Benson. 2001. Organizing for High Performance. Employee Involvement, TQM, Reengineering, and Knowledge Management in the Fortune 1000: The CEO Report. San Francisco: Jossey-Bass Publishers.
13. Shkarlet, S.M. Information Systems and Technology in Organizations: educational manual/Serhiy Shkarlet, Igor Oliychenko, Maryna Ditkovska. –Chernihiv : Chernihiv National University of Technology, 2018. – 268 p
14. Shkarlet, S.M. Quality Management: educational manual /Serhiy Shkarlet, Igor Oliychenko, Maryna Ditkovska. – Chernihiv: Chernihiv National University of Technology, 2018. – 216 p.

Додаткова література

1. Грабовецький Б. Є. Планування та економічне прогнозування : навч. посіб. / Б. Є. Грабовецький. – Вінниця : ВНТУ, 2013. – 66 с.
2. Довгань Л.Є., Сімченко Н.О. Основи менеджменту. Практикум: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Національний технічний ун-т України "Київський політехнічний ін-т". — К. : НТУУ КПІ, 2007. — 172с.
3. Козюра В. Д. Еволюція управлінської думки: нарис історії розвитку теорії соціального управління : навч. посіб. / В. Д. Козюра, Ю. В. Ящурицький. – Київ : ДП "Видавничий дім "Персонал", 2008. – 288 с.
4. Новіков Б.В., Сініок Г.Ф, Круш П.В. Основи адміністративного менеджменту: Навч. посібник для студ. вищих навч. закл. / Національний технічний ун-т України "Київський політехнічний ін-т". —

- К. : Центр навчальної літератури, 2004. — 560с.
5. Поліщук Т.М., Ковальов Володимир Георгійович. Економічні основи менеджменту: Підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Одеський держ. екологічний ун-т. — О. : ТЭС, 2004. — 150с.
 6. Смиричинський В.В., Смиричинський А.В. Основи логістичного менеджменту: Навч. посіб. для студ. екон. спец. вищ. навч. закл. / Тернопільська академія народного господарства. — Т. : Економічна думка, 2003. — 239с.
 7. Чернявський А. Д. Організаційне проектування : навч. посіб. / А. Д. Чернявський. — Київ : МАУП, 2005. — 160 с

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
3. Електронна бібліотека. URL: <http://lib.meta.ua/>
4. Кабінет Міністрів України. Урядовий портал. URL: [http:// www.kmu.gov.ua](http://www.kmu.gov.ua)
5. Нормативно-правова база України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
6. Офіційний портал Верховної Ради України. <https://www.rada.gov.ua/>
7. Федулова Л. І Менеджмент організацій http://libfree.com/128994688-menedzhmentmenedzhment_organizatsiy_fedulova_l_i.html <http://www.twirpx.com/file/202544/>